

**Výročná správa
o činnosti Agentúry na podporu výskumu a vývoja
za rok 2005**

.....
Po relatívne dlhom období stagnácie sa ukazuje, že roky 2005 a 2006 sa stávajú rokmi zmeny pohľadu slovenskej spoločnosti a jej exekutívy na úlohu vedy a techniky v rozvoji krajiny. V roku 2005 schválená vízia poznatkovej ekonomiky na ďalšie obdobie, nový legislatívny rámec pre financovanie výskumu a vývoja z verejných zdrojov, ako aj definovanie vedy a techniky ako priority v rámci využívania štrukturálnych fondov EÚ vytvára optimistickú perspektívu pre ďalšie roky. Kritické však nebudú vízie, ale ich uplatňovanie v praxi, lebo len reálna a dlhodobá zmena môže zvrátiť nelichotivé postavenie slovenskej vedy v európskom a medzinárodnom kontexte.

V druhej polovici uplynulého roka sa postupne začala aj Agentúra na podporu výskumu a vývoja stávať súčasťou reformy slovenskej vedy a techniky. Umožnil jej to zákon č. 172/2005 Z. z., ktorý postavil agentúru na kvalitatívne vyššiu úroveň a otvoril priestor, aby sa agentúra z malého hráča vo vedecko-technickej aréne postupne rozvinula na pilier slovenskej vedy, ktorý bude rovnocenným partnerom pre agentúry a vedecké rady v krajinách EÚ.

Reforma agentúry začala v roku 2005, na jeseň, vymenovaním nového predsedníctva vládou SR. V predsedníctve sme privítali aj zahraničných expertov, čím sa pohľad na otázky a problémy agentúry stal viacrozmerým a komplexnejším.

Strednodobá perspektíva Agentúry na podporu výskumu a vývoja je v jej rozšírenej schopnosti podporovať projekty z domácich zdrojov navýšením rozpočtu pre všeobecné výzvy a špecifické programy agentúry. Novým a mimoriadne dôležitým aspektom je podpora medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce a využívanie kohéznych nástrojov Európskej únie pre rozvoj vedy a techniky.

Základným východiskom pre všetky aktivity agentúry podporujúce výskum a vývoj musí byť kvalita. Jej zvyšovanie nie je úloha jednorázová, ale je to dlhodobý proces zahŕňajúci skvalitňovanie riadenia a činnosti agentúry samotnej, skvalitňovanie posudzovania predkladaných žiadostí, monitorovania riešenia projektov ako aj ich výstupov a dopadov.

Prvá etapa transformácie agentúry, ktorá by sa mala ukončiť do konca apríla 2006 bude zahŕňať komplexné vybudovanie orgánov agentúry schopných objektívne a profesionálne hodnotiť návrhy výskumno-vývojových projektov, stanovovať priority pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu a poskytovať relevantné informácie výskumno-vývojovej obci v SR. Agentúra bude už v závere prvej etapy transformácie predstavovať jediný komplexný systém pre hodnotenie a monitorovanie výskumno-vývojových projektov v Slovenskej republike.

*Prof. RNDr. Vladimír Šucha, DrSc.
riaditeľ agentúry*

.....**Obsah**.....

1. Identifikácia organizácie	3
2. Poslanie a strednodobý výhľad agentúry	4
3. Činnosť agentúry	4
a. Kontrola riešenia pokračujúcich úloh	4
b. Financovanie nových projektov.....	5
c. Výzva „Prenos poznatkov do praxe“	5
d. Výzva na podávanie žiadostí v roku 2005	5
e. Úlohy medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce.....	8
f. Financovanie úloh.....	8
g. Štátna pomoc.....	9
h. Kontrolná činnosť.....	10
i. Iná činnosť.....	10
4. Rozpočet agentúry.....	10
5. Personálny rozvoj agentúry.....	12
6. Hodnotenie a analýza vývoja agentúry v roku 2003	12

..... 1. Identifikácia organizácie

Názov Agentúra na podporu výskumu a vývoja
Sídlo Mýtna 23, 81107 Bratislava
Rezort Ministerstvo školstva SR
Riaditeľ Prof. RNDr. Vladimír Šucha, DrSc.
Telefón +2 57 20 45 01
Fax +2 657 20 45 99
e-mail agentura@apvv.sk
www <http://www.apvv.sk>

Agentúra na podporu výskumu a vývoja bola zriadená zákonom č. 172/2005 Z.z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja. Agentúra na podporu výskumu a vývoja je právnym nástupcom Agentúry na podporu vedy a techniky, zriadenej podľa zákona č. 203/2001 Z.z. o agentúre a prešli na ňu všetky práva a povinnosti.

Hlavná činnosť organizácie: Hlavná úloha Agentúry na podporu výskumu a vývoja (ďalej len „agentúra“) je poskytovať prostriedky na účelovú finančnú podporu vedy a techniky v súlade so štátnou vednou a technickou politikou SR. Agentúra podporuje výskum a vývoj realizovaný organizáciami zo štátneho sektora, sektora vysokých škôl, podnikateľského sektora a neziskového sektora podporou projektov výskumu a vývoja, vybraných orgánmi agentúry v otvorenej súťaži vyhlasovanej agentúrou. Agentúra podporuje individuálne projekty alebo projekty v rámci programov agentúry predkladané tuzemskou právnickou alebo tuzemskou fyzickou osobou podľa vlastných výskumných zámerov žiadateľa. Ďalším cieľom agentúry je podpora výskumu a vývoja uskutočňovaná organizáciami a pracoviskami výskumu a vývoja Slovenskej republiky v rámci medzinárodných dohôd o vedecko-technickej spolupráci.

V roku 2005 agentúra prešla transformáciou, ktorá posilnila postavenie agentúry v systéme podpory výskumu a vývoja v SR a stala sa významným faktorom pri realizácii projektu MINERVA "Stratégia konkurencieschopnosti SR do roku 2010". Transformácia sa začala realizovať v súlade so zákonom č. 172 / 2005 Z. z. dňa 1. 7. 2006,

Do uvedeného dňa boli orgánmi Agentúry na podporu vedy a techniky riaditeľ agentúry a rada agentúry. Rada agentúry bola odborný orgán, ktorý rozhodoval o všetkých odborných otázkach, najmä však o poskytnutí finančnej podpory agentúry jednotlivým žiadateľom.

Rada Agentúry na podporu vedy a techniky pracovala v nasledujúcom zložení:

1. Tomáš Bleha, doc., Ing., DrSc., Ústav polymérov SAV, Bratislava
2. Jozef Bulla, prof., Ing., DrSc., VÚŽV / SPU Nitra
3. Eva Čellárová, prof., RNDr., CSc., UPJŠ, Košice
4. Štefan Kačmáry, Ing., Zväz priemyselných výskumných a vývojových organizácií, Trnava
5. Izidor Mazurkovič, Ing., CSc., WUSAM a.s., Zvolen
6. Ladislav Mirossay, prof., MUDr., DrSc., UPJŠ, Košice
7. Andrej Staško, prof., Ing., DrSc. STU, Bratislava
8. Róbert Szabó, Ing., Ministerstvo školstva SR, Bratislava
9. Jozef Šesták, Ing., CSc., VÚTCH-CHEMITEX, a.s., Žilina
10. Koloman Ulrich, prof., Ing., PhD., STU, Trnava
11. Jozef Viceník, prof., PhD., CSc., Filozofický ústav SAV, Bratislava
12. Libor Vozár, prof., RNDr., CSc., UKF, Nitra
13. Eva Žáková, MUDr., CSc., Ústav verejného zdravotníctva SR, Bratislava

Predsedom rady bol prof. Koloman Ulrich, funkciu podpredsedu zastával Ing. Jozef Šesták, CSc.. Ing. Štefan Kačmáry sa dňa 1. 8. 2005 vzdal členstva v rade. Riaditeľom agentúry bol do 14. 11. 2005 RNDr. Stanislav Hlaváč, CSc.

Rada Agentúry počas roku 2005 rokovala 7-krát. Najdôležitejšie úlohy v prvom kvartáli boli: vyhodnotenie riešenia podporovaných úloh z minulého obdobia, schválenie podpory pre projekty podané v roku 2004 a príprava špecifickej výzvy TRANSFER. V ďalšom období bola najdôležitejšou úlohou príprava novej výzvy v roku 2005.

Za riaditeľa Agentúry na podporu výskumu a vývoja bol dňom 15. 11. 2005 na základe konkurzu menovaný prof. RNDr. Vladimír Šucha, DrSc. V súlade s prechodnými ustanoveniami zákona č. 172/2005 Z. z. vykonávala rada Agentúry na podporu vedy a techniky svoju funkciu až do vymenovania predsedníctva Agentúry na podporu výskumu a vývoja, ktoré vymenovala vláda SR dňa 26. 10. 2005 v nasledujúcom zložení:

1. prof. RNDr. Vladimír Bužek, DrSc., Fyzikálny ústav SAV, Bratislava
2. Ing. Igor Gerek, EVPÚ a.s., Nová Dubnica
3. doc. Ing. Ľubomír Harach, PhD., Fin-Energy a.s., Bratislava
4. Ing. Alojz Hudec, LIGNOPROJEKT Slovakia s.r.o., Bratislava
5. Ing. Štefan Boháček, PhD., Výskumný ústav papiera a celulózy a.s., Bratislava
6. Dr. Peter Kind, Institute of Prospective Technological Studies, European Commission, Sevilla, Španielsko
7. prof. Ing. Evžen Kočenda, PhD., Karlova univerzita, Praha, ČR
8. RNDr. Ľudovít Kadáši, DrSc., Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV, Bratislava
9. doc. JUDr. Mária Patakyová, CSc., Právnická fakulta UK, Bratislava
10. doc. Ing. Viliam Pichler, PhD., Lesnícka fakulta TU Zvolen
11. doc. Ing. Robert Redhammer, PhD., Fakulta elektrotechniky a informatiky STU, Bratislava
12. Ing. Stanislav Sipko, Ministerstvo školstva SR
13. prof. RNDr. Libor Vozár, CSc., Fakulta prírodných vied, UKF Nitra

Predseda a podpredseda predsedníctva boli zvolení predsedníctvom na jeho prvom zasadaní. Za predsedu agentúry bol zvolený prof. L. Vozár a za podpredsedu Ing. I. Gerek. Najdôležitejšími úlohami bolo kreovanie nových orgánov agentúry – rád agentúry a príprava vyhodnotenia výzvy z roku 2005.

Ďalšími orgánmi agentúry sú rady agentúry pre jednotlivé skupiny vedných odborov a pre jednotlivé programy agentúry. Najdôležitejšou úlohou rád je schvaľovať poskytnutie podpory projektom z danej vednej oblasti. Východiská pre návrh rád agentúry boli vypracované na prvom zasadaní predsedníctva, ale rady samotné neboli do konca roka kreované.

••••• 2. Poslanie a strednodobý výhľad agentúry •••••

Agentúra bola zriadená zákonom 1. júla 2005 ako rozpočtová organizácia napojená na rozpočet Ministerstva školstva SR. Agentúra predstavuje úplne nový prvok vo financovaní vedy a techniky. Ťažisko jej činnosti je podpora projektov iniciovaných právnickými a fyzickými osobami (žiadateľmi) pôsobiacimi vo výskume a vývoji. Agentúra by sa mala stať významným a flexibilným zdrojom financovania vedecko-technických projektov a slúžiť ako ďalší zdroj financovania popri štátnych programoch výskumu a vývoja. Štátne programy zabezpečujú financovanie zhora nadol, agentúra zabezpečuje podporu úloh navrhnutých samotnými žiadateľmi podľa ich vlastných výskumných zámerov.

V súlade s cieľmi programu MINERVA rastie aj význam agentúry. Už v súčasnosti sa to odrazilo vo výhľadovom návrhu štátneho rozpočtu na roky 2007 a 2008, kedy sa má objem účelových prostriedkov agentúry priblížiť k miliarde korún.

Vzrastie aj význam agentúry v oblasti medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce, agentúra bude zabezpečovať projekty medzinárodnej spolupráce v rámci bilaterálnych dohôd, poskytovať prostriedky v rámci európskych programov a iniciatív

••••• 3. Činnosť agentúry •••••

Činnosť agentúry v roku 2005 bola zameraná na podporu konkrétnych projektov výskumu a vývoja, podľa vlastných výskumných zámerov riešiteľov. Činnosť agentúry pri podpore výskumu a vývoja významným spôsobom determinuje schválený objem prostriedkov štátneho rozpočtu. Agentúra vypísala v roku 2005 dve výzvy a jej činnosť sa sústredila na niekoľko hlavných úloh.

a. Kontrola riešenia pokračujúcich úloh

Agentúra vykonala kontrolu všetkých podporovaných úloh z prvých dvoch výziev z roku 2002, ktoré sa začali financovať v roku 2003 a 2004. Riešiteľ každej úlohy vypracoval priebežnú správu o vecnom

riešení úlohy a správu o čerpaní finančných prostriedkov. Správy o vecnom riešení boli zaslané na posúdenie externým expertom, ktorí vo svojom posudku odporúčali ďalší postup na riešenie a financovanie úlohy. Správy o riešení úlohy a posudky boli následne predložené na rokovanie rade, ktorá rozhodla o hodnotení priebežnej správy o riešení a o poskytnutí podpory pre každý projekt osobitne.

Kontrolou riešenia úloh sa zistilo, že riešenie prakticky všetkých úloh prebieha podľa schváleného harmonogramu a úlohy sú riešené podľa plánu. Na základe hodnotenia priebežných výsledkov rada schválila pokračovanie financovania a agentúra podľa rozhodnutia rady zabezpečila v roku 2005 financovanie 87 úloh z prvej výzvy v celkovom objeme 61 923 tis. Sk a 57 úloh z druhej výzvy v celkovej výške 52 507 tis. Sk.

Pri kontrole riešenia sa zistilo, že riešenie jedného projektu neprebieha podľa schváleného projektu, a rada aj po opätovnej kontrole neschválila ďalšie financovanie projektu a jeho riešenie bolo na návrh rady zastavené.

b. Financovanie nových úloh

V januári 2005 rada agentúry schválila na poskytnutie podpory vybrané úlohy z výzvy, ktorá bola uzavretá 31. mája 2004. V tejto výzve agentúra vypísala len jeden špeciálny program podpory mladých pracovníkov výskumu a vývoja. Do agentúry bolo doručených 356 úplných návrhov úloh, z nich 90 bolo podaných v rámci programu podpory mladých. Na základe vyhodnotenia kvality podaných návrhov rada agentúry schválila poskytnutie podpory pre 204 úloh, z nich 60 v rámci programu podpory mladých zamestnancov výskumu a vývoja. Väčšina úloh mala dobu riešenia 3 roky a objem prostriedkov na celú dobu ich riešenia dosiahol 771 049 tis. Sk, z toho 131 869 tis. Sk na program podpory mladých.

Agentúra uzavrela s úspešnými uchádzačmi zmluvy a poskytla na riešenie nových úloh v prvom roku riešenia prostriedky v objeme 259 473 tis. Sk. Podrobnejšie údaje o rozdelení poskytnutých prostriedkov sú uvedené v prílohe 1.

c. Výzva „Prenos výsledkov výskumu a vývoja do praxe“

V dobe, keď sa v Európe zdôrazňuje význam znalostnej ekonomiky, sa aj agentúra snaží o lepšie prepojenie výskumných tímov z univerzitných a akademických pracovísk s výrobnou sférou. Za týmto účelom vypísala agentúra špeciálnu výzvu „Prenos výsledkov výskumu a vývoja do praxe“, ďalej nazývanú TRANSFER. Výzva bola vypísaná 1. marca 2005, pričom základným kritériom bola spolupráca akademickej alebo univerzitnej organizácie s organizáciou z podnikateľského sektora, pričom výsledok riešenia projektu by mal byť produkt, ktorý by mal byť ekonomicky využiteľný. Zmena legislatívnych pravidiel a v neposlednom rade aj objem účelových finančných prostriedkov agentúry umožnili, že v tejto výzve sa po prvýkrát stali kapitálové výdavky oprávnenými výdavkami na riešenie projektu.

Na výzvu uzavretú 30. apríla 2005 dostala agentúra 71 žiadostí o poskytnutie podpory. Žiadosti boli posúdené štandardným spôsobom, pričom posudzovatelia posudzovali najmä vzájomnú výhodnosť spolupráce partnerov a kvalitu a vlastnosti navrhovaného projektu. Na základe hodnotenia externými posudzovateľmi rada schválila na poskytnutie podpory celkom 40 projektov. Finančné dotácie na podporu projektov v roku 2005 dosiahli objem 38 231 tis. Sk. Zoznam podporených projektov i s objemom finančných prostriedkov schválených na ich riešenie je uvedený v prílohe.

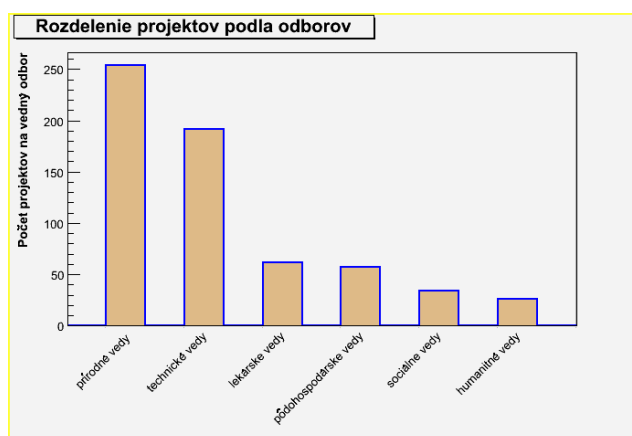
d. Výzva na podávanie žiadostí o podporu projektov VaV v roku 2005

Rada agentúry na podporu vedy a techniky schválila vypísanie pravidelnej výzvy na podávanie projektov, ktorá bola zverejnená 1. apríla 2005 v dennej tlači a na internetových stránkach agentúry.

Z dôvodov zmeny legislatívy, keď nový zákon o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja mal nadobudnúť platnosť od 1. júla 2005, bolo potrebné výzvu prispôsobiť podmienkam transformovanej agentúry. Z tohto dôvodu bola výzva pozastavená. Po prispôbení podmienok výzvy novej legislatíve bola výzva v júli znova otvorená. Predmetom výzvy, ktorá mala uzávierku 31. augusta 2005, boli všeobecné projekty bez horizontálnych alebo tematických preferencií.

V rámci tejto štvrtej výzvy bolo do agentúry doručených 623 návrhov úloh. Rozdelenie projektov podľa ich vecného zamerania je znázornené na obr.1. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch najväčší počet projektov bol z oblasti prírodných vied, kde agentúra dostala viac ako 250 projektov. Druhou najsilnejšou skupinou boli technické vedy s takmer 200 projektmi. Lekárske a pôdohospodárske vedy boli zastúpené viac ako 50 projektmi. Tradične najslabšie zastúpenie dosiahli spoločenské a humanitné vedy, ich počet spolu mierne presiahol 50 projektov.

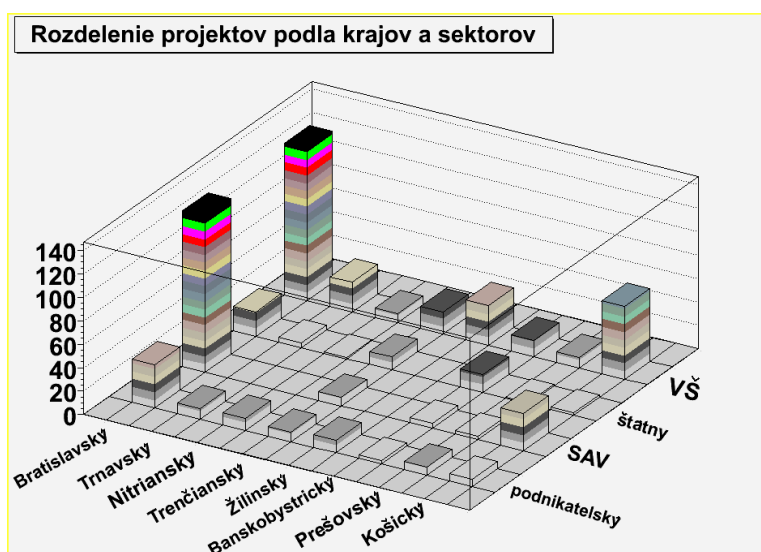
Agentúra v súlade so zákonom č. 172/2005 Z. z. vykonala formálnu kontrolu úplnosti podaných žiadostí. Pri tejto kontrole vylúčila pre formálne nedostatky 98 projektov. Najčastejšou príčinou vylúčenia bol chýbajúci rozpočet spoluriešiteľských organizácií. Po formálnej kontrole postúpilo na ďalšie hodnotenie 525 žiadostí.

Obr. 1. Rozdelenie všetkých zaslaných projektov z výzvy v roku 2005 podľa skupín vedných odborov. Celkove bolo na agentúru doručených 623 žiadostí o podporu

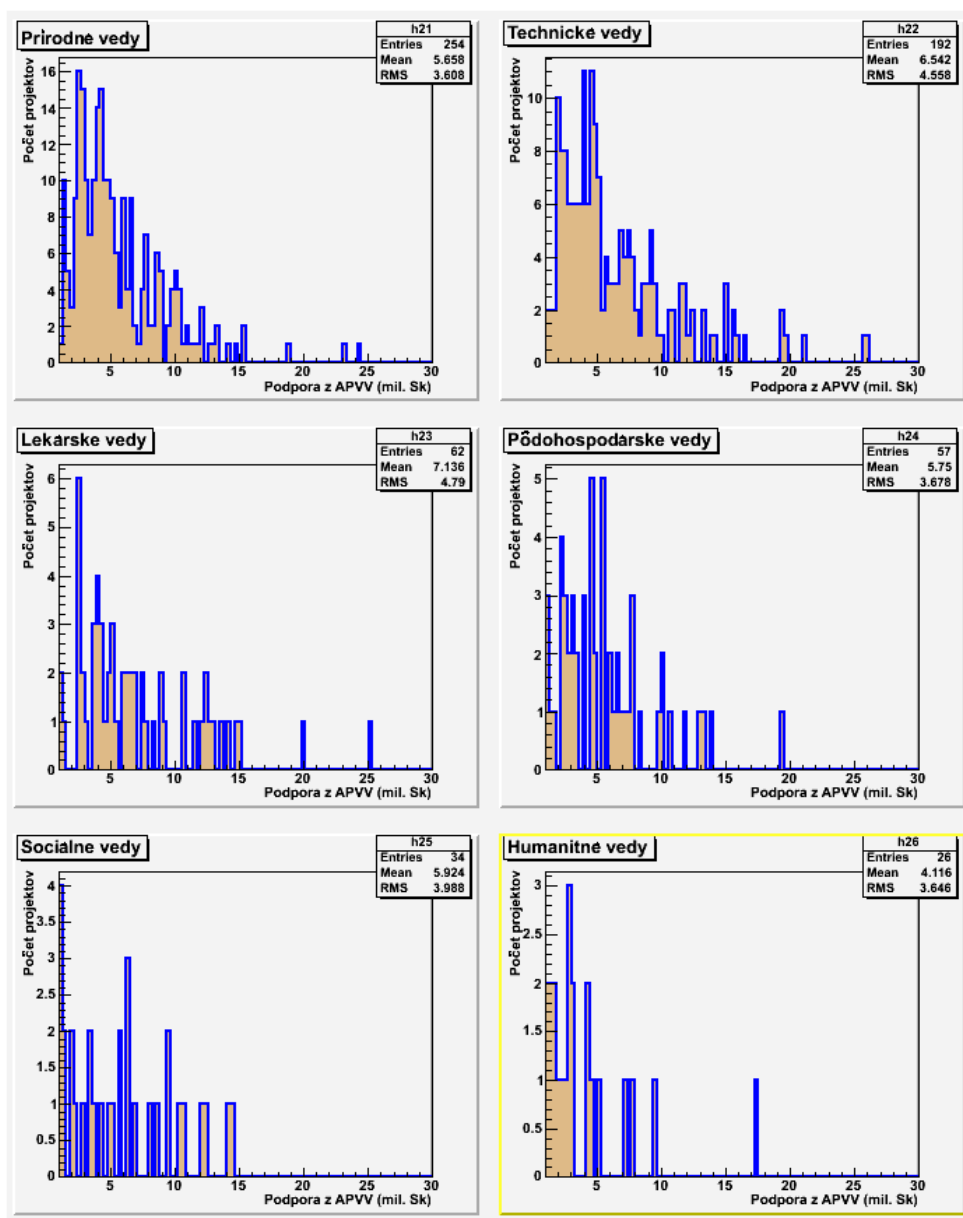
Z hľadiska agentúry a celkovej štátnej vednej a technickej politiky je zaujímavé rozdelenie všetkých podaných projektov podľa sektorov výskumu a vývoja a podľa regionálneho rozdelenia. Grafické znázornenie rozdelenia projektov podľa krajov a sektorov je na obr. 2. Aj v roku 2005 sa opakujú všeobecné trendy z ostatných rokov. Najviac projektov podali subjekty z Bratislavského kraja, pričom počet podaných projektov z bratislavských vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied je takmer identický. Druhým najsilnejším krajom je Košický kraj, kde najväčší počet projektov podali vysoké školy, nasledované ústavmi SAV. Pozitívny vývoj možno vidieť v tom, že v tejto výzve podali žiadosti vysoké školy a podnikatelia zo všetkých krajov Slovenska. V minulosti toto rozdelenie nebolo rovnomerné a niektoré kraje vôbec nemali zastúpenie medzi žiadateľmi. Požadované finančné náklady na jeden projekt sa pohybovali od 100 tis. Sk až do 25 mil. Sk, pričom priemerné náklady požadované z agentúry na jeden projekt boli 6.2 mil. Sk. Celkové požadované náklady na celú dobu riešenia a rozdelenie celkových požadovaných

Obr. 2. Rozdelenie projektov podaných vo výzve v roku 2005 podľa krajov a sektorov. Najviac projektov bolo podaných subjektami z Bratislavského kraja, všetky kraje sú zastúpené vo vysokoškolskom a podnikateľskom sektore

nákladov a nárokov na prostriedky agentúry sú pre jednotlivé vedné odbory znázornené na obr. 3. Priemerné náklady na projekt sa v jednotlivých skupinách vedných odborov veľmi nelíšia, v priemere

sú najdrahšie projekty z oblasti lekárskeho ved, keď priemerná hodnota dosiahla vyše 7 mil. Sk a v priemere sú finančne najmenej náročné projekty z oblasti sociálnych a humanitných ved.

Obr. 3. Rozdelenie požadovaných nákladov pre projekty z výzvy v r. 2005 na jednotlivé vedné odbory

Celkový požadovaný objem prostriedkov na celú dobu riešenia na podporu všetkých projektov, ktoré postúpili na ďalšie hodnotenie, predstavuje sumu 3 524 mil. Sk.

V snahe zvýšiť kvalitu a objektivitu procesu hodnotenia kvality podaných návrhov schválila rada agentúry v jednotlivých vedných odboroch vytvorenie odborných poradných komisií. Návrhy úloh boli najprv vyhodnotené schváleným *peer review* postupom s využitím domácich a zahraničných posudzovateľov. Na ohodnotenie kvality individuálnych návrhov boli použité radou schválené kritériá na hodnotenie projektov. Agentúra získala posudky od viac ako 1600 posudzovateľov, z ktorých bolo 573 zo zahraničia, z nich 481 z ČR. Spravidla posudzovali každý návrh dvaja domáci posudzovatelia a jeden zahraničný. Niektoré návrhy z oblastí, kde bolo ťažké získať nezávislých domácich posudzovateľov, posudzovali dvaja alebo traja zahraniční posudzovatelia.

Hodnotenia, ktoré agentúra získala od externých posudzovateľov, budú slúžiť ako základ pre rozhodovanie rád agentúry pre poskytnutie podpory v jednotlivých skupinách vedných odborov.

e. Úlohy medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce

V spolupráci so Sekciou vedy a techniky MŠ SR agentúra vyhodnocovala návrhy úloh výskumu a vývoja riešených v rámci dvojstranných medzinárodných dohôd. Agentúra zabezpečovala odborné vyhodnotenie kvality podaných návrhov, avšak rada agentúry nerozhodovala o poskytnutí podpory týmto projektom. Rozhodovanie v prípadoch úloh medzinárodnej spolupráce prináleží vždy dvojstrannej komisii dotknutých strán.

Agentúra pri vyhodnocovaní kvality postupovala obdobným spôsobom, ako pri domácich projektoch. Vzhľadom na to, že pri projektoch v rámci dvojstranných dohôd ide výlučne o poskytnutie podpory na mobilitu, nevyžadovala rada pri hodnotení vždy posudky troch expertov.

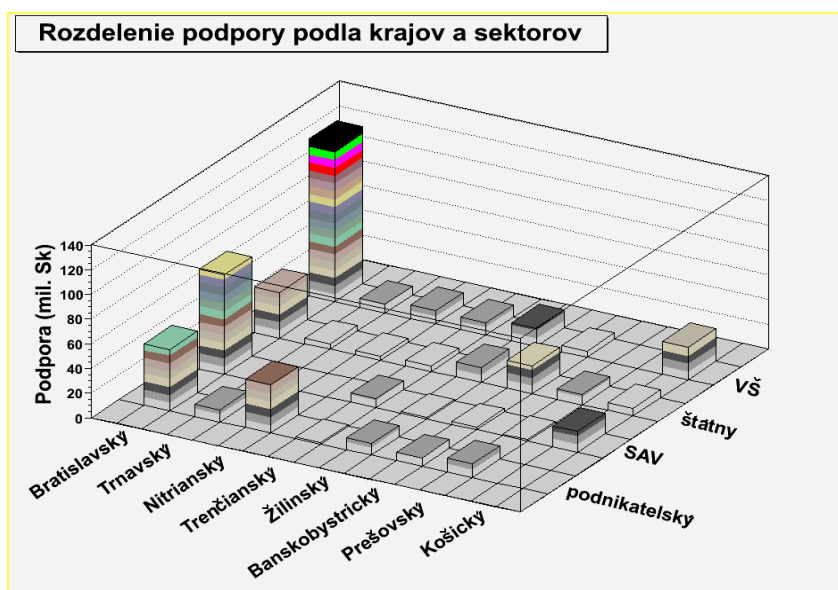
V rámci tejto činnosti zabezpečila agentúra vyhodnotenie návrhov úloh dvojstrannej spolupráce, ktoré sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Medzinárodná spolupráca	Počet vyhodnotených návrhov
SR – Česká republika	134
SR – Čína	15
SR – Francúzsko	23
SR – Rakúsko	13

f. Financovanie úloh

Celkový objem účelových prostriedkov poskytnutých agentúrou v roku 2005 dosiahol 429,4 mil. Sk. Poskytnuté prostriedky neboli sektorovo ani regionálne rovnomerne rozdelené. Nakoľko agentúra pracuje systémom zdola nahor, aktívnejší žiadatelia majú väčšiu pravdepodobnosť získať účelové prostriedky. Navyše, najdôležitejším kritériom pre poskytovanie podpory je kvalita projektu. Z týchto dôvodov nie je ani rozdelenie poskytnutých prostriedkov rovnomerné. Rozdelenie všetkých prostriedkov, poskytnutých prijímateľom v roku 2005 podľa krajov a sektorov je na obr. 5. Z obrázku je vidieť, že najväčší objem prostriedkov získali organizácie z Bratislavského kraja.

Vysoké školy všeobecne sú najväčšími prijímateľmi prostriedkov agentúry. Dominantný podiel majú bratislavské vysoké školy, najmä pre ich aktivitu, kvalitu a v neposlednom rade aj ich vyšší počet. V roku 2005 podporu nezískali len vysoké školy z Prešovského kraja. Druhou najúspešnejšou organizáciou je Slovenská akadémia vied. Okrem bratislavských vysokých škôl sú úspešné vysoké školy v Košickom a Žilinskom kraji.

Obr.5. Celkový objem finančných prostriedkov poskytnutých agentúrou v roku 2005 rozdelený podľa krajov a sektorov prijímateľov.

	z 2003		z 2004		z 2005	Trans 2005	
MS SR	15788		14651		164046	38905	
z toho verejné vysoké školy		15411		12121		100023	9129
rozpočtové organizácie		377				1512	84
podnikateľské organizácie				2530		60273	27691
občianske združenia						2238	948
príspevkové organizácie							1053
MP SR	9550		6590		22879		
z toho príspevkové organizácie		4344		6590		22879	
podnikateľské organizácie		2679					
neziskové organizácie		2327					
občianske združenia		200					
SAV	25218		31868		59246		
z toho rozpočtové organizácie		15293		7913		38610	
príspevkové organizácie		9925		23955		20636	
MH SR	3593						
z toho podnikateľské organizácie		3593					
MVRR SR	2242						
z toho podnikateľské organizácie		2242					
MZ SR	5522		6459		13053		
z toho príspevkové organizácie		5522		6459		13053	
MŽP SR	2246				248		
z toho príspevkové organizácie		2246				248	
MO SR			800				
z toho rozpočtové organizácie				800			
SPOLU	64159		60368		259472	38905	tis. Sk
CELKOM SPOLU	422904						tis. Sk

Tab. 2. Rozdelenie prostriedkov poskytnutých v roku 2005 na nové úlohy a pokračujúce úlohy podľa rezortov a typov organizácií. Všetky údaje sú v tis. Sk.

Zoznam podporených úloh spolu s výškou podpory v jednotlivých organizáciách je uvedený v prílohe výročnej správy.

Z podnikateľských subjektov sú najúspešnejšie tiež bratislavské organizácie, nasledované podnikateľskými organizáciami z Nitrianskeho kraja. Potešiteľnou skutočnosťou je, že podpora bola poskytnutá takmer pre všetky kraje s jedinou výnimkou.

Rozdelenie poskytnutých prostriedkov podľa rezortov je uvedené v Tab. 2. V roku 2005 sa mechanizmus poskytovania prostriedkov zjednodušil a agentúra poskytla prostriedky pre podnikateľov na všetky nové projekty priamo zo svojho rozpočtu.

Financovanie úloh sa v roku 2005 zjednodušilo oproti roku 2004 tým, že v roku 2005 platil novelizovaný výnos MF SR č. č. 576, ktorý umožnil v prípade nových projektov priame financovanie podnikateľských subjektov z rozpočtu agentúry. Významnú zmenu v oblasti financovania projektov výskumu a vývoja oproti predchádzajúcim rokom priniesol zákon č. 172/2005 Z. z., ktorý umožňuje priame financovanie všetkých projektov schválených na poskytnutie podpory.

g. Štátna pomoc

Poskytovanie prostriedkov štátneho rozpočtu pre podnikateľské organizácie sa podľa Rámca spoločenstva a zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci považuje za štátnu pomoc. V oblasti výskumu a vývoja je poskytovanie štátnej pomoci podľa Rámca prípustné. Agentúra poskytla individuálnu štátnu pomoc pre projekty so začiatkom riešenia v minulých rokoch. Podstatná časť štátnej pomoci bola však realizovaná v rámci schválenej schémy štátnej pomoci „Pomoc pre výskum a vývoj prostredníctvom Agentúry na podporu vedy a techniky“.

Agentúra poskytla v roku 2005 individuálnu štátnu pomoc pre tri podnikateľské subjekty v celkovom objeme 5,27 mil. Sk. V rámci schválenej schémy štátnej pomoci bola poskytnutá štátna pomoc pre 51 podnikateľských subjektov a výška pomoci v rámci schémy dosiahla 93 355 tis. Sk. Celkový objem štátnej pomoci dosiahol v roku 2005 objem 98 625 tis. Sk, čo predstavuje oproti r. 2004 zvýšenie o viac ako 90%. Toto zvýšenie bolo spôsobené tým, že objem účelových prostriedkov agentúry sa oproti roku 2004 zvýšil, čo umožnilo agentúre podporiť viac projektov, a na druhej strane aj tým, že agentúra vypísala špeciálnu výzvu TRANSFER, ktorá bola zameraná na spoluprácu vysokoškolských a akademických pracovísk s podnikateľskými subjektmi. Vo väčšine prípadov poskytnutej štátnej pomoci sa jednalo o pomoc *de minimis*.

h. Kontrolná činnosť

V zmysle §11 ods.2 zákona 203/2001 Z. z. bola agentúra povinná vykonávať kontrolu účelnosti čerpania poskytnutých finančných prostriedkov. Agentúra podľa postupov schválených radou agentúry vykonávala pravidelnú kontrolu stavu riešenia podporených úloh a čerpania finančných prostriedkov. Ročná priebežná kontrola sa podľa schváleného harmonogramu kontrol vykonáva k 31. decembru rozpočtového roka.

Priebežné správy a posudky, ako aj priebežné oponentské konania ukázali, že podporované úlohy sa riešia podľa schválených harmonogramov a finančné prostriedky na ich riešenie boli čerpané účelne. Po posúdení správ a posudkov rada agentúry schválila pokračovanie riešenia pre 144 podporovaných úloh a poskytnutie podpory na rok 2005.

Kontrola riešenia všetkých úloh bola vykonaná formou písomných správ o vecnom plnení a čerpaní finančných prostriedkov. Všetky správy o priebežnom riešení úloh boli zaslané na posúdenie externým odborníkom. V roku 2005 bolo ukončených 87 úloh. Riešitelia boli povinní vypracovať do 30 dní po skončení úlohy záverečnú správu o riešení úlohy, ktorá bola vyhodnotená 2 nezávislými posudzovateľmi. Vyhodnotenú správu o riešení budú predložené príslušným radám agentúry na záverečné vyhodnotenie.

Zistené nedostatky boli s riešiteľmi za prítomnosti štatutárnych zástupcov a zástupcov ekonomického úseku riešiteľskej organizácie prekonzultované a v prípade potreby boli uložené termíny na odstránenie nedostatkov. Uvedené pripomienky boli premietnuté pri konečnom zúčtovaní úlohy, resp. v priebežných správach k 31.12.2005.

Kontrola nezistila žiadne závažné nedostatky, ktoré by mali za následok ukončenie ďalšieho financovania úlohy s následkami, ktoré vyplývajú zo zmluvy. Poznatky získané kontrolnou činnosťou boli taktiež využité na zdokonalenie metodických pokynov, ktoré boli všetkým riešiteľom poskytnuté v súvislosti so spracovaním ročnej správy za rok 2005, príp. záverečnej správy.

i. Iná činnosť

V súvislosti s naplnením Lisabonskej stratégie iniciovala Európska komisia (ďalej len „EK“) množstvo aktivít, z ktorých mnohé sa týkajú aj národných grantových agentúr, plniacich identické poslanie ako agentúra. Dôraz sa kladie najmä na koordináciu aktivít národných grantových agentúr v rôznych oblastiach výskumu a vývoja.

V rámci prípravy na 7. rámcový program EK sa APVV zapojila do prípravných akcií ERA-NET. Agentúra sa podieľa na projekte ERA-Pilot QIST, ktorý bol schválený na podporu a začal sa riešiť od januára 2005. Cieľom projektu je zmapovať stav európskeho výskumu v oblasti kvantovej informácie a jej spracovania. V rámci tohto projektu agentúra zorganizovala dňa 15. novembra 2005 v Bratislave koordinačné stretnutie účastníkov projektu.

V rámci prípravy na transformáciu agentúry boli vykonané pracovné návštevy nórskej grantovej agentúry Norwegian Research Council a fínskej grantovej agentúry Academy of Finland. Obe krajiny slúžia v súčasnosti ako vzor pre systém štátnej podpory pre výskum a vývoj. Nórska grantová agentúra bola v nedávnej minulosti reštrukturalizovaná a ako jedna z prvých európskych grantových agentúr podporuje základný aj aplikovaný výskum. Poznatky získané pri návštevách oboch grantových agentúr sa využívajú pri skvalitňovaní činnosti agentúry.

Agentúra sa v minulosti snažila o členstvo v European Science Foundation (ďalej len „ESF“). So súhlasom rady agentúry podala agentúra v júni 2005 žiadosť o plné členstvo v tejto významnej európskej organizácii. Agentúra získala pre svoju žiadosť potrebné odporúčania od Slovenskej akadémie vied, Grantovej agentúry Českej republiky a Norwegian Research Council. Agentúra bola prijatá za riadneho člena ESF na valnom zhromaždení v decembri 2005. Členstvo umožní agentúre zabezpečiť účasť všetkých slovenských subjektov v aktivitách organizovaných ESF, najmä v programoch *à la carte* a v programoch EUROCORES.

V rámci „Týždňa vedy“, ktorý organizovalo Ministerstvo školstva SR ako súčasť iniciatívy EK, pripravila agentúra počas konferencie „Veda – spoločnosť – médiá“ dňa 11. 11. 2005 prezentáciu výsledkov svojej činnosti. Pri tejto príležitosti bol pripravený poster s informáciami o podpore výskumu a vývoja a o výsledkoch niektorých vybraných projektov. Počas konferencie bola súčasne premietaná videoprezentácia úspešných projektov.

••••• 4. Rozpočet agentúry •••••

Pre rok 2005 boli agentúre rozpísané **ukazovatele štátneho rozpočtu** v rámci programu „06K Národný program rozvoja vedy a techniky a podprogramu 06K01 Úlohy výskumu a vývoja

podporované Agentúrou na podporu vedy a techniky“ v dvoch oblastiach, a to na úhradu prevádzkových nákladov agentúry a na účelovú podporu projektov.

Finančné prostriedky určené pre agentúru boli rozpisované nasledovne:

<i>Funkčná klasifikácia</i>	<i>Názov položky</i>	<i>Suma v tis. Sk</i>
	Nedaňové príjmy (200)	280
	- iné nedaňové príjmy (290)	280
01.3.3	Bežné výdavky celkom (600):	8 047
	Z toho:	
01.3.3	- mzdy, platy, sl.príjmy a OOV (610)	3 372
	- počet zamestnancov RO (osôb	14
01.3.3	- poisťné a príspevok do poisťovní (620)	1 179
01.3.3	- tovary a služby (630)	3 446
01.3.3	- bežné transfery jednotlivcovi (642015)	50
01.3.3	Kapitálové výdavky celkom (700):	200
01.3.3	Obstaranie výpočtovej techniky (713002)	200

Finančné prostriedky účelovo určené na projekty.

<i>Funkčná klasifikácia</i>	<i>Názov položky</i>	<i>Suma v tis. Sk</i>
01.4.0.5.	Bežné výdavky (600)	476 753
01.4.0.5	Z toho: Tovary a služby (630010)	476 753

V priebehu roku bolo realizovaných 12 rozpočtových opatrení. Účelom väčšiny z nich bolo zabezpečiť financovanie projektov výskumu a vývoja v súlade so zákonom č. 203/2001 Z. z..

Čerpanie prostriedkov agentúry na jej prevádzku v roku 2005 je prehľadne uvedené v nasledujúcej tabuľke

<i>Kategória rozp. klasifikácie</i>	<i>Upravený rozpočet (tis. Sk)</i>	<i>Čerpanie (tis. Sk)</i>
Mzdy, platy a OOV 610	3 795	3 795
Odvody do poisťovní 620	1 286	1 285
Tovary a služby 630	3 987	3 935
Bežné transfery 640	50	10
Kapitálové výdavky 700	200	199

Prostriedky agentúry účelovo určené na podporu projektov boli čerpané v nasledovnej rozpočtovej klasifikácii:

<i>Príjemcovia</i>	<i>Rozpočtová klasifikácia</i>	<i>Objem(tis. Sk)</i>
Verejnú vysokú školu	641008	136684
Rozpočtové organizácie	630	64589
Príspevkové organizácie	641001	116910
Podnikateľské organizácie	644	99008
Neziskové organizácie	642002	2327
Občianske združenia	642001	3386

Spolu

422904 tis. Sk

..... 5. Personálny rozvoj agentúry

Schválením zákona č. 172/2005 Z. z. sa podstatne zvýšil význam agentúry v celom systéme štátnej podpory výskumu a vývoja, čím narástli aj požiadavky na personálne obsadenie agentúry. V roku 2005 bol rozhodnutím ministra školstva SR navýšený počet zamestnancov o 10 osôb. Schválený počet zamestnancov agentúry k 1. 1. 2005 bol 14. Na pridelené miesta boli prijatí dvaja noví zamestnanci vo funkcii projektových manažérov. Delimitáciou z CVTI prešli do agentúry ďalší 4 pracovníci. Počet zamestnancov k 31. 12. 2005 bol 20.

Agentúra spolupracuje s externými spolupracovníkmi, kde najväčšiu skupinu tvoria experti posudzujúci kvalitu jednotlivých projektov a ich riešenia.

Určité činnosti, ktoré agentúra nie je schopná zabezpečiť svojimi vlastnými zamestnancami, ale sú nevyhnutné pre zabezpečenie úspešného chodu prevádzky agentúry, zabezpečovala pomocou externých spolupracovníkov, ako napríklad spracovanie mzdovej a účtovnej agendy, zabezpečenie oblasti právnej, informatiky, oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, protipožiarnej ochrany a pod.

..... 6. Hodnotenie a analýza vývoja agentúry v roku 2005

Agentúra v rámci svojej hlavnej činnosti v roku 2005 pokračovala vo financovaní úloh, schválených radou v roku 2002 a 2004, začala financovanie nových úloh schválených radou v januári 2005 a vypísala dve výzvy na podávanie projektov.

Najvýznamnejšou zmenou v činnosti agentúry je jej transformácia na Agentúru na podporu výskumu a vývoja, ktorá sa uskutočňuje od vstupu zákona č. 172/2005 Z.z. do platnosti. Tento zákon definoval nové orgány agentúry. Vrcholným orgánom je Predsedníctvo agentúry, ktoré bolo vymenované vládou SR dňa 26. 10. 2005. Novými odbornými orgánmi agentúry sú rady agentúry pre jednotlivé skupiny vedných odborov a rady pre programy agentúry. Tieto rady neboli do konca roku 2005 menované. Zriadením rád sa činnosť agentúry skvalitní, nakoľko rady, ktoré budú rozhodovať o pridelení podpory, majú v špecifickej vednej oblasti vyššiu kompetenciu ako mala rada agentúry vo všetkých vedných odboroch.

Problémy s financovaním projektov sa čiastočne zmenšili, najmä u nových projektov z podnikateľskej sféry. Agentúra im bola schopná poskytnúť prostriedky na riešenie už v máji 2005. Problémy s financovaním projektov, ktoré sa realizovali prostredníctvom rozpočtových opatrení, však pretrvávali aj naďalej, najmä pre nepružný mechanizmus takéhoto pridelenia prostriedkov. Informácia o konkrétnom prijímateľovi prostriedkov sa v priebehu procesu často stratila najmä v kapitole MŠ SR, aj keď agentúra priamo informovala všetky vysoké školy o poskytnutých prostriedkoch pre jednotlivé projekty a ich riešiteľoch.

Ťažkosti nastali aj pri financovaní projektov z výzvy TRANSFER, pre ktoré rada agentúry schválila poskytnutie podpory už v auguste 2005. Neexistencia vykonávacích predpisov k zákonu č.172/2005 Z.z. spôsobila, že prostriedky na riešenie týchto projektov boli riešiteľom poskytnuté až v decembri 2005, čím sa opakovali prakticky všetky problémy, spôsobené pridelením prostriedkov na konci rozpočtového obdobia aj napriek tomu, že novelizovaný zákon o rozpočtových pravidlách priniesol aj tu určité zlepšenia.

V roku 2006 poklesol počet projektov s problematickým hodnotením, takéto projekty však aj naďalej predstavujú jeden z najväčších problémov agentúry. Na zlepšenie kvality hodnotenia bude pravdepodobne potrebné prehodnotiť a znova definovať kritériá pre hodnotenie. Výrazné zlepšenie by mohlo priniesť aj rozhodnutie zmeniť štruktúru posudzovateľov a požadovať hodnotenie každého projektu dvoma zahraničnými a jedným domácim posudzovateľom, pričom posudzovatelia z Českej republiky by sa považovali za domácich posudzovateľov. Objektívnosť a kvalitu posudzovania žiadostí je potrebné neustále zvyšovať a agentúra si musí svojou objektívnou, transparentnou a etickou prácou budovať svoje dobré meno u slovenskej vedeckej komunity.